

Christoph Prégardien & Roger Vignoles —*La bella molinera* de Schubert

Palau Grans Veus

Dimecres, 15 de març de 2023 – 20 h

Sala de Concerts

En co-producció amb:

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Christoph Prégardien, *tenor*

Roger Vignoles, *piano*

Franz Schubert (1797-1828)

Die schöne Müllerin, D. 795 (La bella molinera)

Sobre poemes de Wilhelm Müller (1794-1827)

1. *Das Wandern* - Caminar
2. *Wohin* - A on?
3. *Halt!* - Alto!
4. *Danksagung an den Bach* - Agraïment al rierol
5. *Am Feierabend* - A l'hora de plegar
6. *Der Neugierige* - El tafaner
7. *Ungeduld* - Impaciència
8. *Morgengruss* - Salutació matinal
9. *Des Müllers Blumen* - Les flors del moliner
10. *Tränenregen* - Pluja de llàgrimes
11. *Mein!* - Meva!
12. *Pause* – Pausa
13. *Mit dem grünen Lautenband* - Amb la cinta verda del llaüt
14. *Der Jäger* - El caçador
15. *Eifersucht und Stolz* - Gelosia i orgull
16. *Die liebe Farbe* - El color estimat
17. *Die böse Farbe* - El color odiós
18. *Trockne Blumen* - Flors marcides
19. *Der Müller und der Bach* - El moliner i el rierol
20. *Des Baches Wiegenlied* - Cançó de bressol del rierol

Durada aproximada del concert: 65 minuts sense pausa.

#clàssics #llegendes

Aquest concert s'inclou dins de la programació del Barcelona Spring Festival 2023

Poema

festa

qui despenjarà el cel?

qui aturarà el cicle de l'aigua
i l'enclourà dins d'un bidó?

qui escombrarà la terra?
qui separarà la palla de la pols?

qui amuntegarà, per separat
—cada munt en un racó—,
les roques, els vents i els esquelets?

qui desconnectarà la força de la gravetat
i l'atracció dels planetes?

qui ho farà? després de què?

qui cremarà la flama fins a l'extinció?

Eduard Escoffet

El terra i el cel (LaBreu Edicions, 2013)

Avançament de temporada
2023–2024

Palau
de la Música
Catalana

—*Palau 100*

19.10.23

Ensemble Pygmalion & Pichon
—*Requiem* de Mozart

26.10.23

London Symphony Orchestra
& Pappano
—*Així parlà Zaratustra* de Strauss

21.11.23

Orquestra Nacional de Lió
& Znaider
—*Simfonia núm. 1* de Brahms

21.12.23

Accentus, Insula Orchestra
& Equilbey
—*El Messies* de Händel

22.01.24

Orquestra Filharmònica
de Dresden & González
—Mahler i Strauss

13.02.24

Balthasar Neumann
& Hengelbrock
—*Requiem* de Brahms

14.02.24

Balthasar Neumann
& Hengelbrock
—*Lobgesang* de Mendelssohn

18.03.24

Monteverdi Choir, English
Baroque Soloists & Gardiner
—*Israel a Egipte* de Händel

22.04.24

Philharmonia Orchestra
& Gardiner
—*Sisena* de Dvořák

28.05.24

Los Angeles Philharmonic
& Dudamel
—*Simfonia del Nou Món*
de Dvořák

Abona't a Palau 100 (10 concerts) a partir de 202 euros a
www.palaumusica.cat i a Taquilles del Palau.
Abonaments a la carta a la venda a partir del 15 de maig.
Entrades individuals a la venda a partir del 29 de maig.

Comentari

La bellesa de la molinera, dos-cents anys després

El febrer del 1824 es publicava el primer quadern d'una nova obra de Franz Schubert, *La bella molinera*; era el seu opus 25, que en el catàleg cronològic figura com a D. 795 (la disparitat entre el nombre d'obres publicades i el d'obres compostes ens diu com li costava a un compositor tan prolífic que els editors li acceptessin les obres). El març d'aquell 1824 se'n publicava el segon quadern, i els tres últims es van publicar a l'agost, enmig d'una acceptació considerable.

Els cinc quaderns es corresponien aproximadament amb els cinc episodis de la història del jove moliner: la il·lusionada arribada al molí, l'enamorament, el breu idil·li, el turment de la gelosia i, finalment, el dolor davant de la pèrdua. Podem interpretar aquesta història, en una primera lectura, com un conte amb final trist; el cicle de poemes de Wilhelm Müller del qual partia Schubert, *Die schöne Müllerin (Im Winter zu lesen)* (La bella molinera [Per llegir a l'hivern]), reinterpreta l'esperit de les rondalles populars. Més enllà d'aquesta lectura, però, trobem imatges complexes, situacions il·lusòries, contradiccions... Tot a través de la subjectivitat més romàntica, a través de les paraules d'un jove que parla amb la natura i, sobretot, amb el rierol que fa camí amb ell; el personatge que dona títol a l'obra pràcticament no té veu.

Schubert va escriure *Die schöne Müllerin* el 1823, dos anys després que es publicuessin els poemes. L'edició d'estudi del catàleg situa la composició, amb dubtes, entre octubre i novembre; és probable que els primers *lieder* els escrivís el mes de maig. Les dates no són irrelevants, perquè el període (durant el qual van sorgir altres obres, com ara l'òpera *Fierabras*) coincideix amb l'aparició dels primers símptomes i el primer tractament de la sífilis; no és difícil imaginar el trasbals del compositor davant tot el que implicava la malaltia. En aquest context, Schubert escriu una obra de música aparentment senzilla, amb formes estròfiques que subratllen l'esperit tradicional dels versos, complexa en la lectura minuciosa del personatge, una música que ens atrapa des de les primeres notes de "Das Wandern", l'entusiasta crida a viure i a aprendre.

Els poemes de Wilhelm Müller van cridar l'atenció de diversos compositors quan la tinta encara no s'havia assecat al paper; Schubert no va ser el primer a posar música a *La bella molinera*. Però va ser ell qui millor va llegir els versos i qui va donar transcendència a l'experiència vital d'un jove que ens parla d'una molinera que continua sent bellíssima dos-cents anys després.

Sílvia Pujalte Piñán, divulgadora musical especialitzada en lied

Guia per escoltar La Bella Molinera

Caminar. Pròleg del cicle i presentació del jove protagonista que emprèn, amb la vigorosa marxa que reflecteixen les sòlides octaves centrals del piano, el seu viatge. Subtils referències a l'aigua, element central del cicle, apareixen suggerides en text i acompanyament.

Cap on? El rierol pren protagonisme amb la línia ondulant dels primers compassos del teclat i guiarà, des d'ara, el viatge d'un jove que es pregunta què li depararà el destí. L'atracció ambigua entre ambdós personatges es revela en les darreres estrofes, amb inflexions a mode menor i un final en suspensió.

Alto! El cor del jove batega amb força en veure un molí. ¿És aquí on el rierol volia dur-lo? ¿És aquest el seu destí? Dos minuts d'eufòria desfermada representada per les vibrants semicorxeres de la mà dreta del piano. Subtilment, els arpegis en cercle que dibuixa la mà esquerra suggereixen les aspes del molí.

Agraïment al rierol. El noi pregunta si és la jove molinera, aquí esmentada per primer cop, el motiu que l'ha dut fins allà. La resposta, inquietant, arriba en mode menor i el to elegíac dels primers versos pren, en la part central, un to obscur carregat de presagis.

Després de la feina. L'energia d'una jornada de treball contrasta amb el repòs posterior dels treballadors exposat en dos recitatius. En el primer, el cap agraeix la feina i, en el segon, la seva filla desitja bona nit a tots els treballadors. El jove constata que el “*Gute Nacht*” de la noia va adreçat a tots (“*Allen*”), no només a ell. La línia melòdica final subratlla la desolació del protagonista.

El curiós. Acompanyat del seu llaüt a la vora del rierol, el jove es pregunta el que només aquest li pot respondre: “*M'estima o no m'estima?*”.

Impaciència. L'estat letàrgic anterior canvia radicalment amb els primers tresets del piano que obren la cançó més frenètica de tot el cicle. En un estat d'impaciència que es manifesta en una declamació maníaca, cada estrofa identifica l'amor per la jove amb elements de la natura: “*Teu és el meu cor, i ho serà per sempre!*”

Salutació matinal. Escena domèstica en la qual, per fi, els dos joves dialoguen amb timidesa commovedora. Ell narra la situació (la molinera és sempre una figura suggerida) i compara els seus ulls amb flors blaves, símbol que adquirirà pes més endavant. L'escena conclou amb una estranya sensació de tristesa i buit.

Les flors del moliner. Juntament amb l'anterior i el següent, aquest lied integra la trilogia del desamor. Els intents del jove són en va, fet que l'omple de tristesa. Reapareixen les flors, sobre les quals la rosada pren forma de llàgrimes vessades. La natura esdevé l'únic refugi, però un sentiment de mort s'entreveu al final del poema.

Pluja de llàgrimes. Per primer cop apareixen junts tots els personatges: els joves, el rierol i els elements de la natura personificats abans. El poema, que descriu un vespre junts a la vora del riu, tot i el to plàcid conté el primer indicatiu de suïcidi. “*Ella es va inclinar per saludar-se amb les floretes blaves. El reflex del cel en el rierol volia atreure'm endins*”.

Meva! L'alegria sobtada d'aquest lied denota la labilitat emocional del protagonista, que tracta d'obviar la negativa suggerida en l'escena anterior. “*És meva!*”, crida als quatre vents, sostingut per un dens i enèrgic suport pianístic.

Pausa. El jove reprèn l'oblidat llaüt i recita, més que no pas canta, els seus desamors. La cinta que suporta l'instrument introdueix un nou element simbòlic: el color verd que, a mesura que avanci el cicle, prendrà connotacions diferents.

Amb la cinta verda del llaüt. La molinera fa un elogi de la cinta verda en la primera estrofa d'aquest lied i el jove corre a lliurar-l'hi en la segona. Definitivament, conclou, el verd és el seu color preferit!

El caçador. Apareix el personatge que ho canviarà tot. El rival amorós es presenta a través d'un briós *scherzo* pianístic declamat vertiginosament. La ràbia amb què el jove descriu el viril caçador du implícita la inevitable derrota.

Gelosia i orgull. El jove moliner expressa la seva frustració a un rierol que, a través dels obsessius remolins dibuixats per la mà dreta del piano, sembla atreure'l a capbussar-s'hi.

El color estimat. Superada la gelosia arriba l'enfonsament. El verd deixa d'associar-se a un objecte i esdevé un estat anímic de connotacions fúnebres. Només l'herba verda envoltarà la seva tomba.

El color odiós. El jove decideix acomiadar-se de l'estimada enduent-se la simbòlica cinta per emprendre un nou viatge (d'hivern?). Vol fer el cor fort, però el tortura la idea que el verd dels camps li recordi constantment la bella molinera.

Flors marcides. El teclat engega una fatigosa marxa fúnebre, la idea de mort és omnipresent i inevitable. Només aquelles flors blaves, regades per llàgrimes, podran guarnir la seva tomba.

El moliner i el rierol. El moment de la veritat ha arribat i els veritables protagonistes del cicle, el noi i el rierol, dialoguen obertament sobre la mort. La fusió entre ambdós s'esdevindrà al final d'aquesta cançó.

Cançó de bressol del rierol. Els acords ondulants, insinuant el *perpetuum mobile* de les plàcides aigües, agombolen el cos inert del jove poeta, la seva ànima i la de tots els que l'hem acompanyat en aquest camí.

Antoni Colomer, crític musical

A man and a woman are seen from behind, standing in a room with ornate mosaic columns. The man is wearing a dark blue shirt and light-colored trousers, and the woman is wearing a white, pleated dress with a wide collar. They are looking towards a doorway in the background. The columns are decorated with various colorful mosaic patterns, including floral and geometric designs.

Come for the music.
Stay for the rest.

Barcelona Obertura
Classic & Lyric

Biografies

Christoph Prégardien, tenor

©Jean-Baptiste Millot

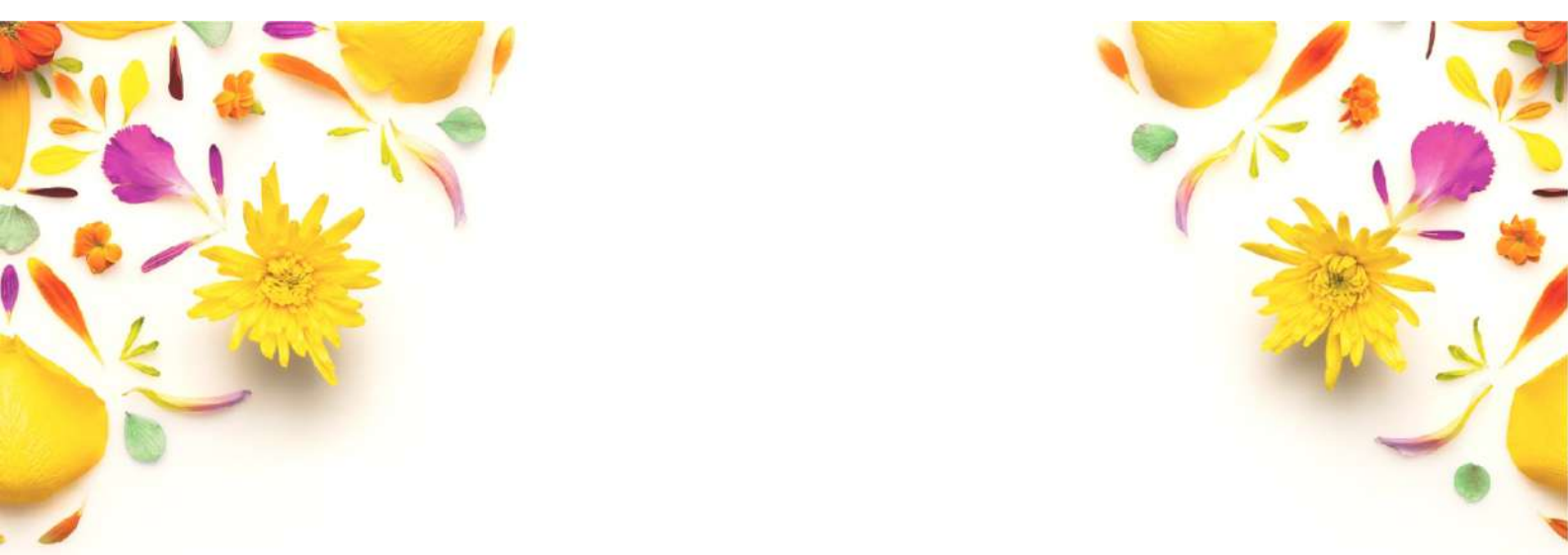
Un control vocal precís, dicció clara, musicalitat intel·ligent i habilitat per arribar al cor amb tot el que canta asseguren a Christoph Prégardien un lloc entre els més importants tenors lírics del món. Actua habitualment amb orquestres d'arreu, incloent-hi les filharmòniques de Viena i de Berlín, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Orquestra del Concertgebouw d'Amsterdam, Staatskapelle de Dresden o Gewandhausorchester de Leipzig. El seu ampli repertori orquestral inclou els grans oratoris barrocs, clàssics i romàntics, així com obres del segle XVII (Monteverdi, Purcell, Schütz) i del XX (Britten, Killmayer, Rihm, Stravinsky). La docència també és una part important de la vida artística del tenor; des del 2004 és professor de la Hochschule für Musik und Tanz de Colònia i, a més, imparteix habitualment *masterclasses* a joves cantants de tot el món.

Roger Vignoles, piano

©Ben Ealovega

És reconegut internacionalment com un dels millors pianistes acompanyants actualment. Al llarg d'una carrera de cinc dècades ha col·laborat amb cantants com ara Thomas Allen, Barbara Bonney, Florian Boesch, Bernarda Fink, Elīna Garanča, Susan Graham, Felicity Lott o Christoph Prégardien i és considerat una autoritat en el repertori de la cançó. Motivat per Gerald Moore a iniciar una carrera com a pianista acompanyant, va estudiar música al Magdalene College de Cambridge i posteriorment va ser mestre repetidor a la Royal Opera House, tot completant la seva formació amb el reconegut mestre Paul Hamburger. Ha organitzat i coordinat diversos festivals de cançons i cicles (per exemple, al Queen Elizabeth Hall o Wigmore Hall de Londres). Com a docent, és convidat a nombroses universitats i ofereix *masterclasses* a les principals ciutats d'Europa i Nord-amèrica.

Spring Festival

Del 8 al 31 de març 2023

Blooming Classical Music

Textos

Wanderschaft

Das Wandern ist des Müllers Lust,
Das Wandern!
Das muß ein schlechter Müller sein,
Dem niemals fiel das Wandern ein,
Das Wandern.
Vom Wasser haben wir's gelernt,
Vom Wasser!
Das hat nicht Rast bei Tag und Nacht,
Ist stets auf Wanderschaft bedacht,
Das Wasser.
Das sehn wir auch den Rädern ab,
Den Rädern!
Die gar nicht gerne stille stehn,
Die sich mein Tag nicht müde drehn,
Die Räder.
Die Steine selbst, so schwer sie sind,
Die Steine!
Sie tanzen mit den muntern Reihn
Und wollen gar noch schneller sein,
Die Steine.
O Wandern, Wandern, meine Lust,
O Wandern!
Herr Meister und Frau Meisterin,
Laßt mich in Frieden weiter ziehn
Und wandern.

Caminar

*Caminar és el plaer del moliner
caminar!
Ha d'ésser un mal moliner
qui mai ha pensat a caminar,
caminar!
De l'aigua ho hem après,
de l'aigua!
Que mai no reposa, dia o nit,
només pensa sempre a avançar,
l'aigua!
També ho hem vist en les rodes del molí,
les rodes!
No els agrada quedar-se mai parades,
i giren tot el dia sense cansar-se,
les rodes!
Les mateixes moles del molí, tan pesants,
les moles!
Ballen en alegre rotllana
i els agrada anar encara més de pressa,
les moles!
Oh, caminar, caminar, el meu plaer,
caminar!
Senyor meu i senyora mestressa,
deixeu-me seguir el meu camí en pau,
i caminar!*

Wohin?

Ich hört' ein Bächlein rauschen
Wohl aus dem Felsenquell,
Hinab zum Thale rauschen
So frisch und wunderhell.
Ich weiß nicht, wie mir wurde,
Nicht, wer den Rath mir gab,
Ich mußte gleich hinunter
Mit meinem Wanderstab.
Hinunter und immer weiter
Und immer dem Bach nach,
Und immer frischer rauschte,
Und immer heller der Bach.
Ist das denn meine Straße?
O Bächlein, sprich, wohin?
Du hast mit deinem Rauschen
Mir ganz berauscht den Sinn.
Was sag' ich denn von Rauschen?
Das kann kein Rauschen sein:
Es singen wohl die Nixen
Dort unten ihren Reihn.
Laß singen, Gesell, laß rauschen,
Und wandre fröhlich nach!
Es gehn ja Mühlenräder
In jedem klaren Bach.

Cap on?

*Sentí murmurar un rierol
prop de la font entre les roques.
Baixava veloç cap a la vall,
transparent i meravellós.
No sé el que em va passar,
no sé qui em va donar el consell,
però també jo havia de baixar
amb el meu bastó de caminant.
Cap avall i sempre endavant,
i sempre seguint el riu;
i el corrent murmurava
cada vegada més fresc i més clar.
És aquest, doncs, mon camí?
Oh rierol, digues, on vas?
Amb els teus murmuris
m'has embriagat els sentits.
Però què dic murmuris?
Això no pot ésser cap murmuri;
són les ondines que canten
i dansen allà al fons.
Que cantin, amic, que murmurin,
i segueix caminant alegre!
Hi ha rodes de moli
en qualsevol limpid rierol*

Halt!

Eine Mühle seh' ich blicken
Aus den Erlen heraus,
Durch Rauschen und Singen
Bricht Rädergebraust.
Ei willkommen, ei willkommen,
Süßer Mühlengesang!
Und das Haus, wie so traulich!
Und die Fenster, wie blank!
Und die Sonne, wie helle
Vom Himmel sie scheint!
Ei, Bächlein, liebes Bächlein,
War es also gemeint?

Alto!

*Veig brillar un moli
enmig dels verns;
entre murmuris i cants
m'arriba l'estrèpit de les rodes.
Benvingudes, benvingudes,
dolces tonades del moli!
I quina casa més acollidora!
I quines finestres tan brillants!
I el sol, que clar
lluu en el cel!
Ah, rierol, estimat rierol,
això és el que tu em deies?*

Danksagung an den Bach

War es also gemeint,
Mein rauschender Freund,
Dein Singen, dein Klingen,
War es also gemeint?
Zur Müllerin hin!
So lautet der Sinn.
Gelt, hab' ich's verstanden?
Zur Müllerin hin!
Hat s i e dich geschickt?
Oder hast mich berückt?
Das möcht' ich noch wissen,
Ob s i e dich geschickt.
Nun wie's auch mag sein,
Ich gebe mich drein:
Was ich such', hab' ich funden,
Wie's immer mag sein.
Nach Arbeit ich frug,
Nun hab' ich genug,
Für die Hände, für's Herze
Vollauf genug!

Agraïment al rierol

*Això és el que tu em deies,
mon amic murmurador?
Els teus cants, les teves tonades,
eren això el que em deien?
Cap a la molinera!
Era aquest el sentit?
Digues, ho he entès bé?
Cap a la molinera?
És ella qui t'ha enviat?
O m'has encisat tu?
Ho voldria saber,
si és ella qui t'ha enviat.
Bé, sigui qui sigui,
accepto la meua sort;
el que buscava, ho he trobat,
sigui com sigui.
Jo demanava feina.
Ara en tinc ben bé prou.
Per a les mans i per al cor,
més que suficient!*

Am Feierabend

Hätt' ich tausend
Arme zu rühren!
Könnt' ich brausend
Die Räder führen!
Könnt' ich wehen
Durch alle Haine!
Könnt' ich drehen
Alle Steine!
Daß die schöne Müllerin
Merkte meinen treuen Sinn!
Ach, wie ist mein Arm so schwach!
Was ich hebe, was ich trage,
Was ich schneide, was ich schlage,
Jeder Knappe thut es nach.
Und da sitz' ich in der großen Runde,
In der stillen kühlen Feierstunde,
Und der Meister spricht zu Allen:
Euer Werk hat mir gefallen;
Und das liebe Mädchen sagt
Allen eine gute Nacht.

Després de la feina

*Tant de bo tingués mil braços
per moure!
Podria guiar
les sorolloses rodes!
Podria córrer com el vent
per tots els boscos!
Podria fer girar
totes les moles!
Perquè la bella molinera
veiés que fidelment la serveixo!
Ah, per què serà mon braç tan dèbil?
El que aixeco, el que porto,
el que tallo, el que colpejo,
qualsevol aprenent ho pot fer.
I ara m'assec en la gran rotllana
en les tranquil·les i fresques hores de repòs,
i el patró ens parla a tots:
“M'ha agradat el vostre treball”
i l'estimada noia
ens desitja a tots una bona nit.*

Der Neugierige

Ich frage keine Blume,
Ich frage keinen Stern,
Sie können mir alle nicht sagen,
Was ich erfür' so gern.
Ich bin ja auch kein Gärtner,
Die Sterne stehn zu hoch:
Mein Bächlein will ich fragen,
Ob mich mein Herz belog.
O Bächlein meiner Liebe,
Wie bist du heut' so stumm!
Will ja nur Eines wissen,
E i n Wörtchen um und um.
Ja, heißt das eine Wörtchen,
Das andre heißet Nein,
Die beiden Wörtchen schließen
Die ganze Welt mir ein.
O Bächlein meine Liebe,
Was bist du wunderlich!
Will's ja nicht weiter sagen,
Sag', Bächlein, liebt sie mich?

El curios

*No ho pregunto a cap flor,
no ho pregunto a cap estrella,
cap d'elles em pot dir
el que jo voldria saber.
Jo no soc jardiner,
i les estrelles estan massa altes;
preguntaré al meu rierol
si m'ha enganyat el meu cor.
Oh, rierol dels meus amors,
per què estàs avui tan callat?
Només vull saber una cosa,
sobre una parauleta o una altra.
"Sí" es diu una parauleta,
l'altra es diu "No",
les dues paraules contenen
per a mi el món sencer.
Oh, rierol dels meus amors,
que estrany que estàs avui!
No ho diré a ningú més,
digues, rierol, m'estima?*

Ungeduld

Ich schnitt' es gern in alle Rinden ein,
Ich grüb' es gern in jeden Kieselstein,
Ich möcht' es sä'n auf jedes frische Beet
Mit Kressensamen, der es schnell verräth,
Auf jeden weißen Zettel möcht' ich schreiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.
Ich möcht' mir ziehen einen jungen Staar,
Bis daß er spräch' die Worte rein und klar,
Bis er sie spräch' mit meines Mundes Klang,
Mit meines Herzens vollem, heißem Drang;
Dann säng' er hell durch ihre Fensterscheiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.
Den Morgenwinden möcht' ich's hauchen ein,
Ich möcht' es säuseln durch den regen Hain;
O, leuchtet' es aus jedem Blumenstern!
Trüg' es der Duft zu ihr von nah und fern!
Ihr Wogen, könnt ihr nichts als Räder treiben?
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben.
Ich meint', es müßt' in meinem Augen stehn,
Auf meinen Wangen müßt' man's brennen sehn,
Zu lesen wär's auf meinem stummen Mund.
Ein jeder Athemzug gäb's laut ihr kund;
Und sie merkt nichts von all' dem bangen Treiben:
Dein ist mein Herz, und soll es ewig bleiben!

Impaciència

*M'agradaria gravar-ho en tots els arbres,
m'agradaria cisellar-ho en tots els còdols,
m'agradaria semblar-ho en tots els verds erols,
amb llavors de créixens, que aviat ho delatessin,
m'agradaria escriure-ho en tots els papers blancs:
Tu és el meu cor, i ho serà per sempre!
M'agradaria atraure una jove estrella,
i que digués la paraula pura i clara,
i la digués amb el so de la meua boca,
amb tot el càlid impuls del meu cor;
i brillés llavors cantant a la seva finestra:
Tu és el meu cor, i ho serà per sempre!
M'agradaria murmurar-ho als vents del matí,
voldria xiuxiuejar-ho entre els boscos udolaires,
oh, si pogués brillar en les flors de totes les estrelles!
I que li arribessin les seves aromes des de tot arreu!
Vosaltres, ones, no podeu moure res més que les rodes?
Tu és el meu cor, i ho serà per sempre!
Em pensava que havia d'estar en els meus ulls,
que es veuria en les meves galtes enceses,
que es llegiria en els meus llavis callats,
que ho proclamaria clarament cada batec;
però ella no s'ha adonat de la meua inquieta agitació:
Tu és el meu cor, i ho serà per sempre!*

Morgengruß

Guten Morgen, schöne Müllerin!
Wo steckst du gleich das Köpfchen hin,
Als wär' dir was geschehen?
Verdrießt dich denn mein Gruß so schwer?
Verstört dich denn mein Blick so sehr?
So muß ich wieder gehen.
O laß mich nur von ferne stehn,
Nach deinem lieben Fenster sehn,
Von ferne, ganz von ferne!
Du blondes Köpfchen, komm hervor!
Hervor aus eurem runden Thor,
Ihr blauen Morgensterne!
Ihr schlummertrunknen Äugelein,
Ihr thaubetrübten Blümelein,
Was scheuet ihr die Sonne?
Hat es die Nacht so gut gemeint,
Daß ihr euch schließt und bückt und weint
Nach ihrer stillen Wonne?
Nun schüttelt ab der Träume Flor,
Und hebt euch frisch und frei empor
In Gottes hellen Morgen!
Die Lerche wirbelt in der Luft,
Und aus dem tiefen Herzen ruft
Die Liebe Leid und Sorgen.

Salutació matinal

Bon dia, bella molinera!
Per què gires la teva carona
com si et passés quelcom?
Tant et disgusta la salutació?
Tant et torba la meua mirada?
Si és així, me n'aniré.
Oh, deixa'm quedar-me apartat,
mirant la teua finestra estimada,
des de lluny, des de molt lluny!
Oh, rossos cabells, mostreu-vos!
Obriu les vostres portes rodones,
blaus estels del matí!
Ullets embriagats de son,
floretes cobertes de rosada,
per què receleu del sol?
Tan bona ha estat la nit
que us tanqueu, i abaixeu, i ploreu
pensant en son delit silenciós?
Traieu-vos el tel dels somnis,
i contempleu alegres i lliures
el radiant matí de Déu!
Les aloses voleien pels aires,
i les penes i afliccions de l'amor
ens criden des del més profund del cor.

Des Müllers Blumen

Am Bach viel kleine Blumen stehn,
Aus hellen blauen Augen sehn;
Der Bach der ist des Müllers Freund,
Und hellblau Liebchens Auge scheint,
Drum sind es meine Blumen.
Dicht unter ihrem Fensterlein
Da will ich pflanzen die Blumen ein,
Da ruft ihr zu, wenn alles schweigt,
Wenn sich ihr Haupt zum Schlummer neigt.
Ihr wißt ja, was ich meine.
Und wenn sie thät die Äuglein zu,
Und schläft in süßer, süßer Ruh',
Dann lispelt als ein Traumgesicht
Ihr zu: Vergiß, vergiß mein nicht!
Das ist es, was ich meine.
Und schließt sie früh die Laden auf,
Dann schaut mit Liebesblick hinauf:
Der Thau in euren Äugelein,
Das sollen meine Thränen sein,
Die will ich auf euch weinen.

Les flors del moliner

*Al rierol hi ha moltes petites flors,
semblants als seus ulls blaus i brillants,
el rierol és amic del moliner,
i lluu amb el blau dels ulls de l'estimada,
per això són les meves flors preferides.
Just a sota la seva finestreta
plantaré aquestes flors;
crideu-la quan tot calli,
quan la son abaixi el seu cap;
ja sabeu el que vull dir-li.
I quan ella tanqui els seus ulls
i dormi en dolça, dolça pau,
murmureu-li com si fos un somni:
No m'oblidis, no m'oblidis mai!
Això és el que vull dir-li.
I quan al matí obri els finestrans,
mireu enlaire amb mirada amorosa;
la rosada en els vostres ulls
seran les meves llàgrimes
que ploraré sobre vosaltres.*

Thränenregen

Wir saßen so traulich beisammen
Im kühlen Erlendach,
Wir schauten so traulich zusammen
Hinab in den rieselndend Bach.
Der Mond war auch gekommen,
Die Sternlein hinterdrein,
Und schauten so traulich zusammen
In den silbernen Spiegel hinein.
Ich sah nach keinem Monde,
Nach keinem Sternenschein,
Ich schaute nach ihrem Bilde,
Nach ihren Augen allein.
Und sahe sie nicken und blicken
Herauf aus dem seligen Bach,
Die Blümlein am Ufer, die blauen,
Sie nickten und blickten ihr nach.
Und in den Bach versunken
Der ganze Himmel schien,
Und wollte mich mit hinunter
In seine Tiefe ziehn.
Und über den Wolken und Sternen
Da rieselte munter der Bach,
Und rief mit Singen und Klingen:
Geselle, Geselle, mir nach!
Da gingen die Augen mir über,
Da ward es im Spiegel so kraus;
Sie sprach: Es kommt ein Regen,
Ade, ich geh' nach Haus.

Pluja de llàgrimes

*Estàvem asseguts en estreta intimitat
sota la fresca teulada dels verns,
i miràvem tots dos confiats
cap al rierol murmurador.
També havia arribat la lluna,
seguida per les estrelles,
i es veien totes elles
en el mirall argentat.
Jo no mirava cap lluna,
ni a la llum de cap estrella,
només mirava la seva imatge,
només mirava els seus ulls.
I vaig veure com s'inclinava
i mirava cap al tranquil rierol
per saludar les floretes blaves de la riba,
i elles s'inclinaven i la saludaven també.
I tot el cel semblava
submergit en el rierol,
i volia atraure'm endins
cap a la seva fondària.
I per sobre els núvols i les estrelles,
murmurava alegre el rierol,
i cridava amb cançons i tonades:
"Company, company, segueix-me!"
Llavors mirà més enllà,
i el mirall es va arrissar;
i ella em digué: "S'acosta la pluja,
adeu, me'n vaig a casa!"*

Mein!

Bächlein, laß dein Rauschen sein!
Räder, stellt eur Brausen ein!
All' ihr muntern Waldvögelein,
Groß und klein,
Endet eure Melodein!
Durch den Hain
Aus und ein
Schalle heut'e ein Reim allein:
Die geliebte Müllerin ist mein!
Mein!
Frühling, sind das alle deine Blümelein?
Sonne, hast du keinen hellern Schein?
Ach, so muß ich ganz allein,
Mit dem seligen Worte mein,
Unverstanden in der weiten Schöpfung sein.

Meva!

*Rierol, deixa de murmurar!
Rodes, pareu el vostre brogit!
Tots vosaltres, alegres ocellets,
grans i petits,
acabeu les vostres refilades!
Per tot el bosc,
per tot arreu,
que avui ressoni una sola rima:
l'estimada molinera és meva!
Meva!
Primavera, són aquestes totes les teves flors?
Sol, no tens uns raigs més brillants?
Ah, m'haig de quedar tot sol
amb la sagrada paraula "meva",
incompès per la creació sencera!*

Pause

Meine Laute hab' ich gehängt an die Wand,
Hab' sie umschlungen mit einem grünen Band –
Ich kann nicht mehr singen, mein Herz ist zu voll,
Weiß nicht, wie ich's in Reime zwingen soll.
Meiner Sehnsucht allerheißesten Schmerz
Durft' ich aushauchen in Liederschmerz,
Und wie ich klagte so süß und fein,
Meint' ich doch, mein Leiden wär' nicht klein.
Ei, wie groß ist wohl meines Glückes Last,
Daß kein Klang auf Erden es in sich faßt?
Nun, liebe Laute, ruh' an dem Nagel hier!
Und weht ein Lüftchen über die Saiten dir,
Und streift eine Biene mit ihren Flügeln dich,
Da wird mir bange und es durchschauert mich.
Warum ließ ich das Band auch hängen so lang'?
Oft fliegt's um die Saiten mit seufzendem Klang.
Ist es der Nachklang meiner Liebespein?
Soll es das Vorspiel neuer Lieder sein?

Pausa

*He penjat el meu llaüt a la paret,
i l'he lligat amb una cinta verda...
Res no puc cantar, el meu cor està massa ple,
i no sabia com expressar-me en rimes.
Les més profundes penes de la meua melangia
les expressaria en alegres cançons,
i em lamentaria amb dolçor i tendresa
tot pensant que el meu sofrir no era petit.
Aï, tan gran és la càrrega de la meua felicitat
que no pot encabir-se en cap tonada del món?
Ara, estimat llaüt, reposa en aquesta paret!
I si alenés una brisa entre les teves cordes,
o et fregués una abella amb les seves ales,
restaria esglaiat i tremolaria.
Per què he deixat que pengi tant la cinta?
Vola sovint entre les cordes amb un so sospirant.
És potser el ressò de les meves penes d'amor?
O és el preludi de noves cançons?*

Mit dem grünen Lautenbände

“Schad’ um das schöne grüne Band,
Daß es verbleicht hier an der Wand,
Ich hab’ das Grün so gern!”
So sprachst du, Liebchen, heut’ zu mir;
Gleich knüpf’ ich’s ab und send’ es dir:
Nun hab’ das Grüne gern!
Ist auch dein ganzer Liebster weiß,
Soll Grün doch haben seinen Preis,
Und ich auch hab’ es gern.
Weil unsre Lieb’ ist immergrün,
Weil grün der Hoffnung Fernen blühn,
Drum haben wir es gern.
Nun schlinge in die Locken dein
Das grüne Band gefällig ein,
Da hast ja ’s Grün so gern.
Dann weiß ich, wo die Hoffnung wohnt,
Dann weiß ich, wo die Liebe thront,
Dann hab’ ich ’s Grün erst gern.

Amb la cinta verda del llaüt

*“Llàstima que la bella cinta verda
s’hagi de destenyir a la paret,
m’agrada tant el color verd!”*
*Així m’has parlat avui, estimada,
i jo l’he despenjada i te l’he enviada:
ara m’agrada a mi el verd!*
*Encara que l’estimada es vesteixi de blanc,
el verd es mereix també una lloança,
i a mi també m’agrada.*
*Perquè el nostre amor és sempre verd,
perquè verds floreixen els llindars de l’esperança,
per això ens agrada el verd.*
*Sigues ara amable i posa’t
la cinta verda en els teus rulls,
a tu t’agrada molt el verd.*
*Llavors sabré on viu l’esperança,
llavors sabré on regna l’amor,
només llavors m’agradarà el verd.*

Der Jäger

Was sucht denn der Jäger am Mühlbach hier?
Bleib', trotziger Jäger, in deinem Revier!
Hier gibt es kein Wild zu jagen für dich,
Hier wohnt nur ein Rehlein, ein zahmes, für mich.
Und willst du das zärtliche Rehlein sehn,
So laß deine Büchsen im Walde stehn,
Und laß deine klaffenden Hunde zu Haus,
Und laß auf dem Horne den Saus und Braus,
Und scheere vom Kinne das struppige Haar,
Sonst scheut sich im Garten das Rehlein fürwahr.
Doch besser, du bliebest im Walde dazu,
Und ließest die Mühlen und Müller in Ruh'.
Was taugen die Fischlein im grünen Gezweig?
Was will denn das Eichhorn im bläulichen Teich?
Drum bleibe, du trotziger Jäger, im Hain,
Und laß mich mit meinen drei Rädern allein;
Und willst meinem Schätzen dich machen beliebt,
So wisse, mein Freund, was ihr Herzchen betrübt:
Die Eber, die kommen zur Nacht aus dem Hain,
Und brechen in ihren Kohlgarten ein,
Und treten und wühlen herum in dem Feld:
Die Eber die schieße, du Jägerheld!

El caçador

*Què busca aquí el caçador prop del rierol del molí?
Queda't, caçador insolent, en el teu vedat!
Aquí no hi ha cap fera per caçar,
només hi viu un dòcil cervatell, i és per a mi.
I si vols veure l'amable cervatell,
deixa al bosc els teus fusells,
deixa a casa els teus gossos lladraires,
deixa els tocs de la teva trompa,
i afaita't la barba hirsuta,
espantaràs molt el cervatell en son jardí.
Però millor si et quedes al bosc,
i deixes en pau els molins i els moliners.
De què serviria a un peix el verd brancatge,
o a un esquirol l'estany blavós?
Resta, doncs, caçador insolent, al bosc,
i deixa'm sol amb les meves tres rodes;
i si vols que t'estimi el meu tresor,
sàpigues, amic, el que torba el seu cor:
els senglars, que venen del bosc durant la nit,
destrossen les cols de la seva horta,
i corren i furguen pels camps:
tira contra els senglars, valent caçador!*

Eifersucht und Stolz

Wohin so schnell, so kraus, so wild, mein lieber Bach?
Eilst du voll Zorn dem frechen Bruder Jäger nach?
Kehr' um, kehr' um, und schilt erst deine Müllerin
Für ihren leichten, losen, kleinen Flattersinn.
Sahst du sie gestern abend nicht am Thore stehn,
Mit langem Halse nach der großen Straße sehn?
Wenn von dem Fang der Jäger lustig zieht nach Haus,
Da steckt kein sittsam Kind den Kopf zum Fenster 'naus.
Geh', Bächlein, hin und sag' ihr das, doch sag' ihr nicht,
Hörst du, kein Wort, von meinem traurigen Gesicht;
Sag' ihr: Er schnitzt bei mir sich eine Pfeif' aus Rohr,
Und bläst den Kindern schöne Tänz' und Lieder vor.

Gelosia i orgull

*On vas tan ràpid, tan encrespat i salvatge, rierol estimat?
T'apresses furiós darrere l'atreuït caçador?
Torna, torna, i renya primer la teva molinera,
per la seva animeta inconstant, frívola, lliure i vel·leïtosa!
No la vas veure ahir al vespre a la porta
estirant el coll cap al gran camí?
Quan el caçador retorna alegre a casa amb la seva presa,
cap criatura honesta treu el cap per la finestra!
Vés, rierol, i digues-li: però no li diguis
cap paraula, sents?, sobre la meua trista faç.
Digues-li: ha tallat una flauta amb les canyes de la meua riba,
i toca als nens belles danses i cançons.*

Die liebe Farbe

In Grün will ich mich kleiden,
In grüne Thränenweiden,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.
Will suchen einen Zypressenhain,
Eine Heide von grünem Rosmarein,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.
Wohlauf zum fröhlichen Jagen!
Wohlauf durch Heid' und Hagen!
Mein Schatz hat 's Jagen so gern.
Das Wild, das ich jage, das ist der Tod,
Die Heide, die heiß ich die Liebesnoth,
Mein Schatz hat 's Jagen so gern.
Grabt mir ein Grab im Wasen,
Deckt mich mit grünen Rasen,
Mein Schatz hat 's Grün so gern.
Kein Kreuzlein schwarz, kein Blumlein bunt,
Grün, alles grün so rings und rund!
Mein Schatz hat 's Grün so gern.

El color estimat

*Em vull vestir de verd,
el verd dels desmais:
al meu tresor li agrada molt el verd.
Vull trobar un bosc de xiprers,
un pla tot ple de verd romani:
al meu tresor li agrada molt el verd.
Endavant cap a l'alegre cacera!
Endavant per camps i bardisses!,
al meu tresor li agrada molt la caça.
La fera que jo caço és la mort,
el camp, l'anomeno "misèries de l'amor":
al meu tresor li agrada molt la caça.
Caveu-me una tomba a la gespa,
i cobriu-me amb verd herbei:
al meu tresor li agrada molt el verd.
Cap creu negra, cap floreta de color,
verd, tot molt verd al meu voltant:
al meu tresor li agrada molt el verd.*

Die böse Farbe

Ich möchte ziehn in die Welt hinaus,
Hinaus in die weite Welt,
Wenn's nur so grün, so grün nicht wär'
Da draußen in Wald und Feld!
Ich möchte die grünen Blätter all'
Pflücken von jedem Zweig,
Ich möchte die grünen Gräser all'
Weinen ganz todtenbleich.
Ach Grün, du böse Farbe du,
Was siehst mich immer an,
So stolz, so keck, so schadenfroh,
Mich armen weißen Mann?
Ich möchte liegen vor ihrer Thür,
In Sturm und Regen und Schnee,
Und singen ganz leise bei Tag und Nacht
Das eine Wörtchen Ade!
Horch, wenn im Walde ein Jagdhorn ruft,
Da klingt ihr Fensterlein,
Und schaut sie auch nach mir nicht aus,
Darf ich doch schauen hinein.
O binde von der Stirn dir ab
Das grüne, grüne Band,
Ade, Ade! und reiche mir
Zum Abschied deine Hand!

El color odiós

*M'agradaria d'anar a rodar pel món,
per tot l'ample món,
si no fossin tan, tan verds
llurs boscos i llurs camps.
M'agradaria d'arrencar totes les fulles verdes
que hi ha en cada branca;
m'agradaria que amb les meves llàgrimes
empal·lidissin com la mort totes les herbes verdes.
Ah, verd, color odiós,
per què em mires sempre
tan orgullós, tan arrogant, tan maliciós,
a mi, un pobre home blanc?
M'agradaria ajeure'm al seu portal
amb tempesta, pluja i neu,
i cantar-li baixet, nit i dia,
una sola parauleta: Adeu!
Escolta, quan sona en el bosc un corn de caça,
se sent la seva finestreta!
I encara que no em busqui a mi,
jo l'haig de mirar, a ella.
Oh, deslliga del teu front
la cinta verda, la verda!
Adeu, adeu! Com a comiat
dona'm la mà!*

Trockne Blumen

Ihr Blümlein alle,
Die sie mir gab,
Euch soll man legen
Mit mir ins Grab.
Wie seht ihr alle
Mich an so weh,
Als ob ihr wüßtet,
Wie mir gescheh'?
Ihr Blümlein alle,
Wie welk, wie blaß?
Ihr Blümlein alle
Wovon so naß?
Ach, Thränen machen
Nicht maiengrün,
Machen todte Liebe
Nicht wieder blühn.
Und Lenz wird kommen
Und Winter wird gehn,
Und Blümlein werden
Im Grase stehn,
Und Blümlein liegen
In meinem Grab,
Die Blümlein alle,
Die sie mir gab.
Und wenn sie wandelt
Am Hügel vorbei,
Und denkt im Herzen:
D e r meint' es treu!
Dann Blümlein alle,
Heraus, heraus!
Der Mai ist kommen,
Der Winter ist aus.

Flors marcides

*Floretes totes,
que ella em donà,
us he de posar
sobre la meva tomba!*

*Per què em mireu
tan desconsolades,
com si sabéssiu
el que ha passat?*

*Floretes totes,
que músties, que pàl·lides!*

*Floretes totes,
per què tan humides?*

*Ai, les llàgrimes no porten
el verd del maig,
ni fan florir novament
l'amor extingit.*

*Però vindrà la primavera,
i se n'anirà l'hivern
i creixeran floretes
entre l'herba.*

*I hi haurà floretes
en la meva tomba,
totes les floretes
que ella em donà.*

*I quan ella passegi
per aquest turó,
pensarà en el seu cor:
ell m'era fidel!*

*Llavors, floretes totes,
sortiu, sortiu!*

*Ha arribat el maig,
l'hivern se n'ha anat!*

Der Müller und der Bach

Der Müller

Wo ein treues Herze

In Liebe vergeht,

Da welken die Lilien

Auf jedem Beet.

Da muß in die Wolken

Der Vollmond gehn,

Damit seine Thränen

Die Menschen nicht sehn.

Da halten die Englein

Die Augen sich zu,

Und schluchzen und singen

Die Seele zu Ruh'.

Der Bach

Und wenn sich die Liebe

Dem Schmerz entringt,

Ein Sterlein, ein neues

Am Himmel erblinkt.

Da springen drei Rosen,

Halb roth, halb weiß,

Die welken nicht wieder,

Aus Dornenreis.

Und die Engelein schneiden

Die Flügel sich ab,

Und gehn alle Morgen

Zur Erde hinab.

Der Müller

Ach, Bächlein, liebes Bächlein,

Du meinst es so gut:

Ach, Bächlein, aber weißt du,

Wie Liebe thut?

Ach, unten, da unten,

Die kühle Ruh'!

Ach, Bächlein, liebes Bächlein,

So singe nur zu.

El moliner i el rierol

El moliner:

*On un cor fidel
es mor d'amor,
es marceixen els lliris
en els parterres.
I la lluna plena
s'ha d'amagar entre núvols,
perquè els homes no vegin
les seves llàgrimes.*

*Els àngels mantenen
els ulls tancats,
i sospiren, i canten,
pel repòs de l'ànima.*

El rierol:

*I quan l'amor
pot superar el dolor,
llui en el cel
una nova estrella.
I d'una branca amb espines
sorgiran tres roses,
meitat roges, meitat blanques,
que ja no es marciran.*

*I els àngels retallaran
les seves ales,
i baixaran cada mati
cap a la terra.*

El moliner:

*Ai, rierol, estimat rierol,
la teva intenció és bona,
però, ai, rierol, saps tu
el que fa l'amor?
Ai, aci al fons, només aci
hi ha el fred repòs!
Ai, rierol, estimat rierol,
segueix cantant.*

Des Baches Wiegenlied

Gute Ruh', gute Ruh'!
Thu' die Augen zu!
Wandrer, du müder, du bist zu Haus.
Die Treu' ist hier,
Sollst liegen bei mir,
Bis das Meer will trinken die Bächlein aus.
Will betten dich kühl,
Auf weichem Pfühl,
In dem blauen krystallinen Kämmerlein.
Heran, heran, Was wiegen kann,
Woget und wieget den Knaben mir ein!
Wenn ein Jagdhorn schallt
Aus dem grünen Wald,
Will ich sausen und brausen wohl um dich her.
Blickt nicht herein,
Blaue Blümelein!
Ihr macht meinem Schläfer die Träume so schwer.
Hinweg, hinweg
Von dem Mühlensteg,
Böses Mägdlein, daß ihn dein Schatten
nicht weckt!
Wirf mir herein Dein Tüchlein fein,
Daß ich die Augen ihm halte bedeckt!
Gute Nacht, gute Nacht!
Bis Alles wacht,
Schalf' aus deine Freude, schlaf' auf dein Leid!
Der Vollmond stiegt,
Der Nebel weicht,
Und der Himmel da oben, wie ist er so weit!

Cançó de bressol del rierol

Bon repòs, bon repòs!

Tanca els ulls!

Caminant esgotat, ets a casa teva.

Aquí sí que hi ha fidelitat,

has de jeure aquí amb mi

fins que el mar hagi buidat els rierols.

T'ajaçaré sobre un coixí tou i fred

en la meva cambra blava i cristal·lina.

Que s'acosti, que s'acosti

tot el que pugui bressolar,

i que gronxi i bressoli el meu amic.

Quan soni un corn de caça

en el bosc verd,

bramaré i eixordaré al teu voltant.

No mireu cap aquí,

floretes blaves!

Porteu somnis pesats al meu dorment!

Allunya't, allunya't,

del camí del molí,

noia perversa, que no el desperti

la teva ombra!

Tira'm aquí el teu bell mocador

perquè li pugui tapar els ulls.

Bona nit, bona nit!

Fins que tot desperti,

oblida la teva joia, oblida el teu sofrir!

Surt la lluna plena,

s'escampa la boira,

i el cel, allà dalt, que n'és de gran!

Traducció: Manuel Capdevila i Font

També et pot interessar...

**Petit Palau Cambra | ECHO Rising
Stars**

Diumenge, 07.05.23 – 12 h

Petit Palau

Flora & Fauna

James Newby, *baríton*

Joseph Middleton, *piano*

Obres de Mahler, Chausson, Ireland, Brahms, Fauré, Quilter,
Mozart, Rakhmàninov, Flanders & Swann, Schubert, Clarke i
Porter

J. BINGHAM: obra d'encàrrec d'ECHO Rising Stars (estrena)

Preu: 15 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadris – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarisas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia – Josep Colomer Maronas – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

